

תקופת בחירות

1. הלכות תשובה לרמב"ם פרק ה, א
"ישות לכל אכם גנוניה; אם רצה להטוט
עצמו לזכרה טובנה ולקויות צדיק - הירושות בידן.
ואם רצה להטוט עצמו לזכרה רעה ולקויות רשות
חירות בידן. קלומר הן מין זה של אכם היה
יחיד בעולם ואין מין שני דומה לו בזאת הענין
שיהיא הוא מעצמו בדעתו ובמ商量תו יודע
הטוב והרע וועשה כל מה שהוא חוץ ואין מי
שייעסב בידן מלעשות הטוב או הרע"

2. משך חכמה ויראה יט ייח

אמנם יש עוד בין adam ביחס עני מורה על
שלמות הבורא יתרוך, אשר הבריאה ממנה
איינה בחיוב כמו הצל מן adam, רק שברא
בבחירה וברצונו המוחלט. והוא מה שמצוינו
בעין הבחירה בין adam, שתלו כל מעשינו
ברצונו החופשי והבלתי תלוי בזולתו, אשר זה
אין בשום נברא... adam, הוא בחيري, ושלמותו
תמיד חדש עמו, כי מה שלמות הנקונה לו בזמן
ה עבר, אין זה מורה על העתיד, כי הבחירה
איינה יאות ליחס אליו רק מה שכבר נקונה לו,
וזה בעבר ולא בעתיד, כי עתיד יתכן אשר
יבחר היפוך. ואם כן בכל זמן שייר ששב אל
השם. השלמות שעשו עכשו הוא אינו עני
שברא מוכחה עליו, רק מה שתלו בבחירה
ובחר זה מחדש.

ועל זה אמרו (אבות ג, יד): "חביב adam שנברא
בצלם", שנאמר (בראשית ט, ו): "כי בצלם א -
להים עשה את adam", שהבחירה הוא רק
בא - להם. והרוצה לדעת שלמות השם
שברא הכל מרצונו הבלתי מוכחה, וחידש
בחירה ברצונו הקדום המתאחד עצמו -

יורה על זה מציאות מין adam החופשי
בבחירה ובהשכלתו.

3. עין אלה ברכות ח"א פרק ה פסקה קד

אמר רבי חנינא: הכל בידי שמים חוץ מיראת
שמים.
השלימות האמיתית היא להתדמות לשם
יתברך כפי האפשרות בחק נברא. והנה אמתה
השלימות היא החופש הגמור שהוא
הוראה ליכולת gamora, כי גם זה שיש איזה
דבר מכירח, אין כאן שלימות החופש והיכולת.

4. ביאור הגרא"א, משליכבו

"חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקון לא יסור
ממענה; כי adam אי אפשר לו לשבור את דרכו,
כלומר, מזלן שנולד בו, כמו שכותוב (מסכת
שבת קנו ע"א): "האי מאן דברך, יהיה גבר
צדוק (=מי שנולד בazel של כוכב הצדוק היה
איש צדוק)... נתנה הבחירה לאדם שיוכל
לאחד במזלן לאיזה דבר שירצה להיות, או
צדיק או רשע או בינוי. כמו שכותוב במסכת
שבת (שם) הרוי מאן דבראים יהיה שופר
דמות, אמר רבashi או מהולא (=מהולא) או
טבחא (=שוחט) או לסתים (=שודד). זכר ALSO
השלושה, והוא לפי שמלן מורה שהיה שופר
דמות, אך בבחירהו יוכל לבחור באלו
השלושה: "או מהולא" והוא צדיק שעשו
מצוות עשה, "או טבחא" והוא בינוי, "או
לסתים" הוא רשע שופר דמים...
זה שכותוב 'חנוך לנער על פי דרכו', דרך מזלן
וטבעו, כן תחנכו לעשות מצוות ואז גם

כשיזקן לא יסור ממנה. אבל כאשר תעבירהו
על מזלו, עתה ישמע לך מיראתו יותר, אבל
אחר כך, בעת יוסרך עלך מעל צווארו, יסור
זהה כי אי אפשר לו לשבור מזלך.

5. פוקסי הראי"ה ג עמ' שנה

האדם צריך לכבד מאוד את רצונו ונטיותו נפשו,
שהם ההתגלות הנכבדה שבஹויתו. אבל
דזוקא מפני זה צריך הוא ליסר את נפשו
במוסר חכמה תמידי, כדי שיבוא למדת זו
שנטיותו ורצונו יהיו ראויים לכבוד, כי תלהב
תמיד אל הטוב והנכון היוטר ראוי ונחמד.